

مجموعه‌های نام‌آشنا در شبکه خانگی

شهروند | شبکه خانگی طی سال‌های گذشته، تولیدات زیادی را به بازار عرضه کرده است. در مقطعی تولیدات آنچنان بود که حتی خبر کوچ هنرمندان به این بخش در فضای رسانه‌ای مطرح شد و همین حالا هم چنین بحثی وجود دارد. بخشی از این اتفاق به نظر به دلیل کمی محدودیت‌ها در این بخش است. آن‌طور که دست‌اندرکاران گفته‌اند، شرایط کار در شبکه‌های خانگی نسبت به تلویزیون راحت‌تر است. در ادامه تعدادی از تولیدات این شبکه که برای مردم نام‌آشنایی دارند مرور می‌شود.

«قلب بخش» نام مجموعه‌ای تلویزیونی خانگی بود که در ۳ فصل تولید شده است. کارگردان فصل اول و دوم این مجموعه محمدحسین لطفی و فصل سوم نیز به کارگردانی سامان مقدم بود. این مجموعه نخستین سریال شبکه نمایش خانگی است. گفته شده فصل اول این سریال موفق بوده و از فصول بعد خیلی استقبال نشده است.

«قهوه تلخ» مجموعه‌ای تلویزیونی طنزی به کارگردانی مهران مدیری و فیلمنامه نویسی امیرمهدی زوله و خدایار الوند بود که به صورت هفتگی از ۲۳ شهریور ۱۳۸۹ در بسته‌بندی‌های سه قسمتی در شبکه نمایش خانگی توزیع می‌شد. این سریال ۲۵ بازیگر اصلی داشت که از آنها می‌توان به مهران مدیری، سیامک انصاری، محمدرضا هدایتی، سحر جعفری جوزانی، سحر زکریا و فریض نوروزی اشاره کرد. از قهوه تلخ بر داشت‌های سیاسی شد و شایعه این بود که به همین دلیل نیمه کار ماند.

«عاشقانه» یکی دیگر از سریال‌های شبکه نمایش خانگی بود که به کارگردانی منوچهر هادی کارگردانی شده است. این سریال در سال ۱۳۹۵-۱۳۹۶ در شبکه نمایش خانگی منتشر شد. پس از انتشار عاشقانه، این سریال به سرعت طرفداران زیادی پیدا کرد. بخش این سریال تا قسمت ۸ به صورت نامنظم و غیر یکنواخت بود و بعد از اعتراض طرفداران این سریال به صورت هفتگی (چهارشنبه‌ها) انجام شد.

«شهرزاد» مجموعه‌ای نمایشی که فصل اول آن در سال ۱۳۹۴ در ۲۸ قسمت و فصل دوم آن در سال ۱۳۹۶ در ۱۵ قسمت پخش شد. همچنین فصل سوم این سریال هم در زمستان ۱۳۹۶ آغاز شده و در حال پخش است. کارگردان این سریال حسن فتحی و تهیه‌کننده آن محمدامامی است. بخش این سریال به صورت هفتگی از طریق مراکز عرضه فیلم سراسر کشور انجام شد. سریال شهرزاد را می‌توان به فروش ترین و پربور مخاطب ترین سریال نمایش خانگی ایران دانست.

«گلشیفته» مجموعه‌ای نمایشی به کارگردانی بهروز شعبویی، محصول سال ۱۳۹۶ است. این مجموعه کم‌دی - اجتماعی به تهیه‌کنندگی علی اکبر نجفی در تاریخ ۲۸ آذر ۱۳۹۶ در بزرگ تهران و در قسمت‌هایی از شهر کرج جلوی دوربین رفت و قسمت اول این مجموعه از ۹ اسفندماه ۱۳۹۶ در شبکه نمایش خانگی عرضه شد.

نگاهی به شیوه ساخت سریال‌ها و محدودیت‌های موجود در تلویزیون و بخش خصوصی

شبکه خانگی چطور بازی را از سیمابرد؟

در گفت و گو با حسن فتحی؛ محسن تنابنده؛ مهران رسام؛ بهزاد فر اهانی؛ خدایار الوند؛ آرش معیریان

تشنه قسمت‌های بعدی سریال‌های شبکه خانگی با سریال‌هایی که در دهه‌های سیگار فروشی و سوپرمارکت‌های محله آرایه می‌شوند، تگه داشت. این موضوع وقتی جالب‌تر می‌شود که بدانیم همان افرادی که سریال‌های تلویزیونی را می‌سازند، در شبکه خانگی فعال هستند. همان بازیگران و همان عوامل. به قول دیالوگ فیلم ده‌نمک «زمندها که از آسمان نمانده‌اند اهل همین جامعه‌اند» یا آن‌سی به همین دیالوگ می‌توان گفت عواملی که سریال‌های خانگی را می‌سازند عوامل همین سینما و مهم‌تر از همه عوامل همین تلویزیون هستند که در فضای باز تر، سریال‌های خوش ساخت‌تری می‌سازند. شاید پس از خواندن محتوای این صفحه بتوان به این سوال پاسخ داد که چه تفاوتی میان تلویزیون و ممیزی‌های آن باشک‌خانگی باعث می‌شود، سریال‌های شبکه خانگی بر مخاطب باشند به رغم این که هزینه برای آنها پرداخت می‌شود.

«قهوه تلخ» با آن ساختار طنز و البته معنادار که نمونه‌ای گنجانده است. خیلی بعید بود چنین برنامه طنزی که سازندگان آن می‌گفتند سیاسی نیست اما مردم سیاسی برداشت کردند؛ در قالب تلویزیون امکان بخش می‌داشت اما قهوه تلخ که مردم برای دیدن قسمت‌های جدیدش منتظر می‌مانند تجربه موفقی بود که نشان داد با کمی تغییر در خطوط فرمز فرمی، می‌شود مخاطب جذب کرد. مخاطبی که علاقه‌مند به سریال‌هایی مانند «لاست»، «فرار از زندان» و «حالا شهرزاد» و «گلشیفته» و... است. به هر روی این سوال همچنان باقی است که چرا مخاطبان سریال‌های تلویزیونی حاضرند برای «سریال‌های سوپرمارکتی» صفت‌گشودن هزینه کنند ولی همان‌ها حاضر نیستند پیچ تلویزیون را بچرخانند و سریال‌ها را در جعبه جادوی متصل به آنتن رسمی، دنبال کنند؟ چه تفاوت‌هایی بین این دو مودم وجود دارد که می‌شود این طور مخاطب پول پرداز را

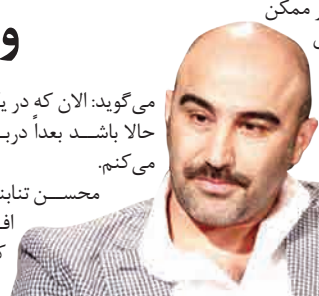
رضا جمالی | ممیزی همیشه یکی از دغدغه‌های اهل فرهنگ و هنر است. چه این ممیزی در کتاب باشد و چه در فیلم. چقدر تا آنجا می‌رسد که به بخشی از روزنامه را این همیشه برای آن کسی که وقت گذاشته و آنسری را از روی علاقه تولید کرده، در داور است. فرقی هم نمی‌کند مرجع این ممیزی کیست. اگر صحبت‌های اهل فرهنگ و هنر را رصد کرده باشید و مصاحبه‌های آنها را در رسانه‌ها دنبال کنید همیشه این را به تأکید گفته‌اند: «تا زمان مثل بچه‌های مان می‌ماند» و چه کسی است که به راحتی از بچشان بگذرد. به همین دلیل اهل فرهنگ و هنر، دنبال جایی است که راحت‌تر بتواند اثر هنری‌اش را ارائه دهد. طی سال‌های گذشته به گمان از «قهوه تلخ» و «قلب بخش» به بعد تقریباً مخاطبان دچار شک شدند چرا که به این دلیل که دیدند می‌توان در همان چهار جعبه‌های معمول با خطوط قرمز کمتری مواجه شد. به ویژه

یک سوال و دو واکنش درباره کار در تلویزیون و شبکه خانگی

این که در سوال چیزی نهفته است یا خیر؛ خیلی معلوم نیست اما می‌گویند: سر قیلمنامه هستم و خیلی حوصله‌اش را ندارم. صحبت درباره این موضوع که تفاوت کار در تلویزیون و شبکه نمایش خانگی چیست، خیلی ساده به نظر می‌رسد اما گویا واکنش‌های متفاوتی به این موضوع وجود دارد و گاهی برخی از دست‌اندرکاران مشترک در تلویزیون و شبکه خانگی از اظهار نظر درباره این موضوع، طعنه می‌روند. هرچه که هست موضوع شاید پیچیدگی‌هایی داشته باشد که برخی از دست‌اندرکاران دیگران!

این موضوع ندارد. وقتی با او درباره این که قرار است فقط یک سوال بپرسم صحبت می‌شود. این سوال را می‌پرسد که قرار است چاپ شود؟ پاسخ مثبت است و سوال را می‌شود؛ تفاوت و محدودیت‌های کار در تلویزیون و شبکه خانگی چیست؟

حسن فتحی، کارگردان شهرزاد سوال را می‌شود. کمی فکر می‌کنند و بعد

شهروند | زمانی که با برخی از دوستان و اهالی سینما صحبت می‌شد برخی که احتمالاً پروژه‌هایی در تلویزیون داشتند یا نه احتمالاً دلایل شخصی دارند، خیلی تمایل به صحبت درباره این موضوع نداشتند. این که آیا صحبت درباره این موضوع سخت است یا خیر ممکن است مشکلاتی برای آنها در پروژه‌های

بعدی به وجود بیاورد، یک سوال است، اما پاسخ‌ها به این سادگی‌ها نیست و با یک جمله نمی‌توان آن را توصیف کرد. حسن فتحی، کارگردان شهرزاد سوال را می‌شود. کمی فکر می‌کنند و بعد

تفاوت‌های اساسی در شبکه خانگی و تلویزیون وجود دارد

مهران رسام - تهیه‌کننده تلویزیون | تفاوت تلویزیون و شبکه خانگی تفاوت کوچکی نیست. همین موضوع هم باعث می‌شود تا حساسیت‌ها در تلویزیون بیشتر باشد. یکی از مهمترین تفاوت‌های تلویزیون و شبکه نمایش خانگی، حجم و تعداد مخاطبان آن است. این را همه اهل رسانه تأیید خواهند کرد که تلویزیون رسانه‌ای با گستره زیاد است که شبکه خانگی این گستره را ندارد و این موضوع بسیار مهم است و نمی‌توان به سادگی از کنار آن گذشت. این که در فرض مسأله این سوال را مطرح کنیم که تلویزیون مخاطب ندارد و سریال‌ها یا برنامه‌هایش از شبکه نمایش خانگی عقب افتاده‌اند، خیلی فرض درستی نیست. همین حالا ما برنامه‌های پر مخاطب زیادی در تلویزیون داریم و برنامه‌هایی هستند که از شبکه معمول صداوسیما پخش نمی‌شوند، اما اگر می‌خواهید سریال‌های پر مخاطب شبکه نمایش خانگی را مثال بزنید و مثلاً «شهرزاد» یاد کنید، وقتی آن را می‌بینید، خوندن متوجه می‌شوید تفاوت‌های اساسی است و محدودیتی که در آن جا اعمال می‌شود، بسیار کمتر است. این موضوع غیرطبیعی نیست و دقیقاً به همان موضوعی برمی‌گردد که در آغاز اشاره شد؛ یعنی وسعت مخاطبان و گوناگونی دریافت آنها در تلویزیون. به همین دلیل هم هست که سریال‌هایی که نام می‌برد، با محدودیت‌های کمتری ساخته می‌شوند، چون مخاطب یکدستی در شبکه نمایش خانگی وجود دارد.

دست‌نویس‌ها باز تر است

خدایار الوند - نویسنده موضوع تفاوت کار در تلویزیون و شبکه خانگی موضوع جدیدی نیست. اگر کسی سریال‌های طنز یا دیگر ساخته‌های این دو را با هم مقایسه کند، به راحتی می‌تواند درک کند که ممیزی و محدودیت در شبکه خانگی بسیار کمتر است. استدلال هم خیلی ساده است. تلویزیون غیر از آن که رسانه‌ای وسیع است و مخاطبان متفاوتی دارد، یک سازمان کلان رسانه‌ای و متعلق به حاکمیت است. اثری هم که در این چهار جعبه تولید می‌شود، باید مطابق معیارهای آن باشد. نمی‌توانم بگویم که چقدر بودم که در تلویزیون اثر صاحب دار و وقتی هم سفارشی داده می‌شود، باید در چهار جعبه‌هایی باشد که صاحب اثر، سفارش داده است. عواملی هم که در تلویزیون کار می‌کنند، می‌دانند که برای کجا دارند فیلم یا سریالی می‌سازند و در چه محدوده‌ای اما همان عوامل وقتی در شبکه خانگی کار می‌کنند، وضع تازمایی پیدا می‌کنند. در تلویزیون عوامل با سازمان طرف است اما در شبکه خانگی با مخاطب باید چیزی تولید کند که سلیقه مخاطب را هم لحاظ کند که اگر نکند، نمی‌فروشد. مجموعه این شرایط باعث می‌شود از همان آغاز، کار، وضع با تلویزیون کمی متفاوت باشد. وقتی قرار است اثری در شبکه نمایش خانگی ساخته شود، همه می‌دانند آن اثر، مخاطب خاصی دارد، بنابراین در همان محدوده کار می‌شود. نویسنده در این حالت بسیار دست بازتری دارد و قصه‌ها را هم با پرداخت بهتری پیش می‌برد.

تفاوت بین تلویزیون و شبکه خانگی طبیعی است

آرش معیریان - کارگردان | موضوع کار در شبکه نمایش خانگی یا تلویزیون تفاوت‌های آن خیلی پیچیده‌ای نیست. واقعیت این است که شبکه خانگی به بودجه بخش خصوصی متصل است و باید از این زاویه استدلال اقتصادی و بازگشت سرمایه را داشته باشد. هیچ فیلمسازی نیست که بخواهد فیلمی بسازد و با شکست مواجه شود. بنابراین وقتی در شبکه خانگی کار می‌کنید، باید به این موضوع توجه داشته باشید که عرصه، عرصه خصوصی است. در شبکه نمایش خانگی کار کاملاً واضح است؛ در تلویزیون هم همین طور. در تلویزیون طری وجود دارد و بودجه‌اش هم تقریباً مشخص است اما در شبکه نمایش خانگی هزینه را بخش خصوصی انجام می‌دهد و انتظار بازگشت سرمایه را دارد. همین موضوع تفاوت‌هایی در کار به وجود می‌آورد و اگر هم در محدودیت‌های موجود تفاوتی می‌بینید، حاصل همین است. کسی که هزینه تولید اثر را می‌دهد، خواسته‌هایی دارد که این محدودیت‌ها از آن خواسته‌ها برمی‌آید. طبیعی است وقتی شبکه خانگی در بخش خصوصی تعریف شده، کمی محدودیت‌ها کمتر باشد. بنابراین این سوال درباره تفاوت این دو حوزه برای فیلساز مطرح می‌شود، به نظر من پاسخ از همان آغاز مشخص است و پیچیدگی ندارد.

